

ERC-Comuns: guerra oberta per liderar l'esquerra catalana

Roger Palà

El cicle electoral dels anys 2015 i 2016 està consolidant un nou paisatge polític a Catalunya. I en aquest nou 'skyline' encara en construcció, pren especial rellevància la guerra de posicions entre ERC i els Comuns. Una pugna fins fa poc soterrada, però que des del passat 26-J ha esdevingut cada cop més sorollosa. **És una guerra oberta per liderar l'esquerra catalana.** Qui la guanyarà?

Republicans i Comuns s'esbatussen aliens al fet que, al fons d'aquest paisatge abrupte, altres actors juguen les seves cartes i consoliden posicions. Convergència ostenta la presidència de la Generalitat mentre es refunda amb èxit en el Partit Demòcrata Català. El PSC, a qui tothom donava per mort, és al govern de les quatre capitals i ha mostrat en el darrer cicle electoral una gran capacitat de resiliència. I Ciutadans, segon partit del Parlament, consolida posicions també al Congrés a partir de l'aliança amb el Partit Popular. **De vegades, la mirada curta fa que ens creguem el centre del món mentre al nostre voltant es mouen peces importants.**

ERC i els Comuns van aconseguir el 42% dels vots a Catalunya el passat 26-J. Comparteixen moltes coses en l'àmbit social. Coincideixen en la necessitat d'una regeneració democràtica. Podrien esforçar-se per trobar punts d'acord en l'àmbit del dret a decidir i el referèndum. Una aliança entre aquests dos espais podria acabar generant una alternativa de govern. Però ara com ara, això no passarà. **Els Comuns i ERC estan en màxima competició, i guanyen pes en el sí de cada espai les veus més intransigents i contràries a l'entesa.** L'opció [d'una majoria catalana d'esquerres i constituent](#) que trenqui amb el règim del 78 és ara com ara implantable. Una veu coneixedora d'ambdós espais resumeix així el moment actual: **"ERC tria CDC, els Comuns trien el PSC i la CUP tria l'aïllament"**.

Una pugna partidista amb el procés de teló de fons

La competició entre ERC i Comuns té lògica en l'àmbit partidista. Uns i altres representen espais polítics emergents i en reconfiguració. Lideren enquestes i sondejos. Tenen líders ben valorats, com **Oriol Junqueras** i **Ada Colau** o el tàndem **Rufián/Tardà** i **Xavier Domènech**. Tenen també importants quotes de poder polític, més que mai en els últims quaranta anys: els uns, amb una vicepresidència molt visible de la Generalitat **-hi ha republicans que parlen del govern de "Krls Junqueras"**. Els altres, al capdavant de l'Ajuntament de Barcelona, la institució més sanejada del país. És lògic, doncs, que vulguin marcar territori i consolidar el seu espai. Al mateix temps, els Comuns i ERC competeixen en part per un mateix electorat: els republicans es deleixen per fer forat a l'àrea metropolitana que votava el PSC i ara vota els Comuns, i els Comuns ambicionen l'electorat d'arrel menestral i sobiranista que tradicionalment ha votat ERC i CDC.

En la seva ambició per liderar l'esquerra catalana, els Comuns i ERC s'allunyen. **Uns i altres creuen ser capaços d'encapçalar en solitari un nou espai polític amb l'objectiu d'hegemonitzar-lo.** En aquesta pugna partidista, el teló de fons és la lectura contraposada en tot allò que fa referència al procés. En aquest àmbit, la guerra és duríssima. Per als republicans, la defensa dels Comuns del referèndum pactat amb l'Estat no és sinó una reedició de l'últim PSC. Per als Comuns, ERC està tancada en una lògica unilateral que no porta enlloc i que, a la pràctica, l'únic que aconsegueix és donar marge de maniobra a Convergència. Amb arguments propis, uns i altres s'acusen de reforçar el 'processisme'

L'esquerra catalana, un espai plural i multipartit

Però ni ERC ni els Comuns ho tindran fàcil per assolir un rol predominant. L'esquerra catalana ha estat habitualment un espai plural i multipartit. Sovint, els seus líders no ho han entès. A la tradicional tríada entre PSC, ERC i ICV-EUiA, cal afegir-hi ara també la CUP. Pot haver-hi un partit hegemònic? Un 'anell únic' per governar-los a tots?

ERC té bones cartes per guanyar les pròximes eleccions catalanes, però no pot confiar-se: el seu lligam amb Convergència es va consolidant, i li pot passar factura en l'àmbit social. Els republicans viuen un particular 'coitus interruptus' amb el procés: **en els seus somnis més humits, desitjarien secretament que hi hagués eleccions.** Però saben que un hipotètic avançament dels comicis conseqüència d'un fracàs de la qüestió de confiança de **Puigdemont** deixaria el global de l'independentisme molt ferit. ERC esperarà, pacientment, els 18 mesos (si cal, una mica més). I sobretot, observarà atenta els moviments de Convergència quan arribin els moments decisius.

Els Comuns també tenen un bon punt de partida en la cursa per liderar l'esquerra. Han guanyat les dues darreres eleccions espanyoles a Catalunya. Van guanyar les eleccions a Barcelona i tenen en la figura d'**Ada Colau** un lideratge indiscutible i magnètic. El pròxim mes de setembre encaren un procés d'articulació d'un subjecte polític català, que hauria de ser capaç de disputar la victòria en unes pròximes eleccions. Creuen que el rival a batre, en aquests comicis, serà una ERC que es presentarà en solitari.

La pluralitat interna dels Comuns i la configuració de la confluència catalana

Tanmateix, el lideratge d'aquest futur subjecte polític al Parlament no està gens clar. El nucli impulsor de Guanyem voldria superar l'actual Catalunya Sí que es Pot, on ICV i EUiA tenen una posició consolidada gràcies a la figura de **Joan Coscubiela**. En **Coscu**, gat vell, no cedirà pas així com així, i més després d'haver aguantat el tipus gairebé en solitari en el difícil context del 27-S, en què **Colau** i el seu entorn van fer un discret 'mutis', conscients del risc d'enganxar-se els dits.

El procés de gestació de la confluència catalana no serà senzill. Els Comuns agrupen tradicions polítiques molt diferents. Es tracta, de fet, de tres (o fins i tot quatre!) espais diferenciats que cooperen i competeixen a la vegada. D'una banda, el nucli impulsor de Guanyem Barcelona, agrupat entorn de la figura de **Colau** i amb gent com **Gerardo Pisarello**, **Jaume Asens** o **Gala Pin**, alguns d'ells amb certa proximitat al món independentista via CUP o via ERC. **Xavier Domènech** seria un pont clar entre aquest espai i el segon actor rellevant dins dels Comuns: ICV-EUiA. Iniciativa i Esquerra Unida tenen una forta personalitat diferenciada i una trajectòria i visió històriques que sovint la 'nova política' no té. ICV està disposada a jugar fort en la configuració de la futura confluència. Compta amb figures emergents de futur com les regidores barcelonines **Janet Sanz** i **Laia Ortiz** i l'eurodiputat **Ernest Urtasun**. Està culminant amb èxit un relleu generacional difícil amb el nou lideratge de **David Cid** i **Marta Ribas**. I manté relacions més correctes que mai amb l'EUiA de **Nuet** i **Joan Mena**. A tot plegat, cal afegir-hi el món de Podem, en una dura competició interna: cinc candidatures s'han presentat a les primàries per dirigir el partit a Catalunya. Amb tot aquest magma en constant ebullició, articular un subjecte polític català no serà gens fàcil, per molt que el lideratge de **Colau** pugui ser determinant.

El desacord actual entre ERC i Comuns, però, no té per què durar sempre. **No són poques les veus en ambdós espais que reclamen alçar la vista de la tàctica a curt termini, "posar les**

llargues” i explorar les opcions d’una possible entesa. Una cosa és parlar d’aliances en el moment actual –en què els números no surten– i una altra molt diferent és fer-ho en el moment en què es donin les condicions mínimes indispensables: és a dir, en el moment en què hi hagi una majoria de govern possible. Aquest escenari pot donar-se o no, però en el moment en què s’esdevingui, caldrà veure què trien republicans i Comuns: si arribar a una entesa pragmàtica de govern o prioritzar les actuals aliances amb CDC i el PSC.